

Kunstroute Vlaardingen Holy-zuid

Nu de lockdown voortduurt en we met z'n allen heel veel naar buiten gaan, bedacht ik me hoe ik ook eens buiten de gangbare paden in onze eigen buurt aan de wandel kon gaan. Daarbij was het mijn bedoeling dat ik niet alleen op stap zou gaan maar met iemand die ik niet zo goed ken of met wie ik graag in gesprek wil gaan.

Kunst is dan een mooi onderwerp. Wat jij van een kunstwerk vindt is persoonlijk, dus altijd goed!

Geïnspireerd door het boekje "buiten-gewoon-buiten, kunst in de openbare ruimte van vlaardingen" zijn we samen op pad gegaan in Holy-zuid. Gerrit voor de foto's en de aanspraak, ik om een route uit te zetten en om kunstwerken te spotten.

We kwamen kunst tegen op onverwachte plaatsen en we kwamen in straten waar we niet eerder waren geweest. En dat gewoon in de wijk waarin we wonen!

De route is ongeveer 6,5 kilometer lang en start bij het begin van de Holysingel, namelijk bij het beeld "De gevleugelde" van Leen Droppert. Het markeert daar als het ware de ingang van de wijk Holy.

Je kan de route inkorten door het gedeelte aan de oostkant van de Lepelaarsingel over te slaan. Dan is de rotonde Lepelaarsingel – Frederik Hendriklaan het uiterste oostelijke punt.

Veel van de kunstwerken zijn gemaakt in de jaren dat de wijk zich ontwikkelde, de jaren zestig en zeventig. Er is voor veel van de kunstwerken gebruik gemaakt van de zogenaamde percentageregeling. Die regeling bepaalde dat 1 á 1 1/2 % van de bouwsom bij nieuwbouw, verbouw of koop van rijksgebouwen door of in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf, kunst zou worden toegepast. Zie Wikipedia voor verdere uitleg over deze regeling.

Daarom hebben de scholen in Holy allemaal iets van kunst aan de gevel of voor het gebouw staan en staat er kunst in de buurten waar woningcorporaties hun huizen bouwden. Ook in verzorgings- en verpleeghuizen is met deze regeling kunst geplaatst in de openbare delen van de huizen.

Helaas is deze regeling niet meer van toepassing. En het is ook jammer dat kunstwerken verdwenen zijn. Bij navraag bij de gemeente bleek dat wandversieringen verdwenen zijn bij afbraak van gebouwen en dat er verwijderde kunstwerken op de gemeentewerf liggen. Momenteel inventariseert de gemeente welke kunstwerken er nog zijn. Gelukkig zijn er ook kunstwerken van verdwenen gebouwen herplaatst. Een voorbeeld is het keramisch reliëf "Vogelnest" wat zich aan de gevel van de afgebroken school "De Speeldoos" aan de Kraanvogellaan bevond. Dat is nu terug te vinden aan de achterkant van het gebouw "De groene draad" in Babberspolder.

We nodigen jullie uit om in onze voetsporen te treden. Ga daarbij met elkaar in gesprek over het kunstwerk. Denk daarbij aan vragen als: Is het kunst of niet en vind jij het mooi?

Waarom wel/niet? Wat stelt het eigenlijk voor! Lijkt het of is het wel erg abstract. Waarom zou de kunstenaar het gemaakt hebben?

We hebben ervoor gekozen om alleen kunst in de buitenruimte op te nemen. Veel moois is te vinden in hallen, gangen en binnenplaatsen van de verzorgings- en verpleegtehuizen in de wijk.

Gezien de huidige omstandigheden zullen deze organisaties buitenstaanders niet binnenlaten en wij willen geen risico's nemen.

Geniet van de wandeling en van de gesprekken!

Het ontstaan van de wijk Holy

In het verleden lag er op het gebied van de huidige wijk de heerlijkheid en ridderhofstad Holy.

Een ridderhofstad is, volgens Wikipedia, “in de ruimste betekenis de benaming voor de grond waarop zich de woning met bijbehorende gebouwen van een riddermatig man bevindt”.

Een heerlijkheid is de bezittingen van een Heer waarover hij de volle rechten heeft.

De ridderhofstad Holy, gelegen aan de Holyweg in de Holiërhoekse en Zouteveense polder onder Vlaardinger-Ambacht, was het centrum van de heerlijkheid.

De heerlijkheid Holy bestond uit een toren, een herenhuis en een boerderij.

De naam Holy is afgeleid van “Hoylede”, wat een samentrekking is van “Hoge Lede”, een hoger gelegen plaats aan een lede of watering. Die watering was waarschijnlijk de kreek “de oude Vlairdingh” die langs de heerlijkheid liep.

De gebouwen van de ridderhofstad zijn in 1858 afgebroken. Enkele jaren later is er een nieuwe boerderij gebouwd.

Na de afschaffing van de rechten van de heerlijkheid en het instellen van de gemeente Vlaardinger-Ambacht in 1814, kwam de grond in het bezit van die gemeente.

In 1941 werd Vlaardinger-Ambacht samengevoegd met de gemeente Vlaardingen.

Zo kreeg de gemeente Vlaardingen de mogelijkheid om uit te breiden.

In 1963 is de eerste paal geslagen in de wijk Holy-zuid aan de Sperwerlaan.

Tot op heden is de wijk nog steeds in ontwikkeling. Naast de nieuwbouw op het oude ziekenhuisterrein is ook de vogelbuurt, waar het allemaal begon, volop in ontwikkeling.

1 De gevleugelde
1972
Leen Droppert

Middenberm Holysingel ter hoogte van de afrit van de A20.

Dit werk wordt ook wel "Icarus" genoemd. Is de mythe over Daedalus en Icarus bekend?

Het staat op een betonnen zuil van ongeveer 4 meter hoog.
Het beeld is in brons uitgevoerd en meet ongeveer 3,5 x 3 meter.

Het werk is in opdracht van de gemeente Vlaardingen gemaakt. Eerst stond het bij de Billitonflat, maar na de sloop van de flat is het, in overleg met de kunstenaar, naar de huidige plek verplaatst. Daar is het in 1992 geplaatst als ingang van de wijk Holy.

Loop langs de Holysingel richting het Shellstation.
Loop de Laan van Hooglede in. Direct aan de linkerhand staat een poort.

2 Toegangspoort Holy

Oud toegangshek van de boerderij "Holy-hoeve".

Nu is het een toegang tot het oude rosarium van het voormalige Holy ziekenhuis.

Het hek was de toegang tot de heerlijkheid en ridderhofstad Holy. Een oude oprit naar een hoeve van de heerlijkheid en ridderhofstad ligt op de speeltuin achter het Shellstation.

Zie 5.

Het toegangshek is volgens de informatie die op een tegel achter de poort staat, gebouwd in 1735 en afgebroken in 1964. Dit vanwege de bouw van de wijk Holy.

In 1971 is de poort herbouwd.

Het hek bestaat uit twee bakstenen pijlers, met daartussen een dubbel smeedijzeren hek, bekroond door een boogvormige versiering, waarin het wapen van de heerlijkheid, de letters HO en LY en het jaartal 1735 zijn aangebracht. Op de pijlers staan hardstenen topstukken met bekroonde wapenschilden waarop nog restanten van familiewapens te zien zijn.

Loop door de poort het vroegere rosarium in.

3 Muur met schilden

Deze muur staat achter de poort met het toegangshek.

Op het rechter paneel staat informatie over het toegangshek.

Op het linker paneel staat dat de wapens tussen de panelen behoren aan Johan Basius Heer van Holy (1614 – 1640) en van zijn echtgenote Geertruide van der Dussen, ooit eigenaren van de ridderhofstad en de heerlijkheid Holy.

Direct hierachter staat een boom. Loop daarheen.

4 Nooit meer Hiroshima

Achter de schilden staat een boom ter nagedachtenis aan de aanval met de atoombom op Hiroshima.

De boom is een Japanse esdoorn.

Jaarlijks vindt op 6 augustus hier een herdenking plaats.

Loop terug naar de poort en loop vervolgens langs het Shellstation naar hoek Willem de Zwijgerlaan.

5 Oprijlaan naar Holyhoeve

Naar verluidt was dit de oude oprijlaan naar Hoeve Holy.

Bij het stenen speelwerk staat een QR-code.

Als je die scant, krijg je informatie over het kasteel wat hier zou hebben gestaan.

Uit archeologisch onderzoek met grondradar in 2011 blijkt dat op deze plek rond 1240 het mottekasteel Holy heeft gestaan.

Een motte is een aangelegde aarden heuvel met een gracht eromheen waar een torenvormige burcht op stond. Meestal was deze van hout. Het was een verdedigingsplek en toevluchtsoord voor de hoeve.

Het is de bedoeling dat er een mottekasteel gebouwd zal worden op het terrein van Masamuda, het Educatief Archeologisch Erf, in de Broekpolder.

Loop via de Francijntje de Kadtlaan naar de Vlaardingse Vaart.

6 De twist
2010
West 8 Urban Design & Landscape Architecture

De brug, in de volksmond de Wokkel genoemd, is 50 meter lang.
Er zit in de brug een draai van 90 graden. De brug is als het ware een koker.
Het wegdek loopt daar als een losse vloer doorheen.
De draai in de brug symboliseert de overgang van bebouwd gebied naar natuurgebied.

Is dit kunst of een mooi vormgegeven brug?

Loop terug via de Francijntje de Kadtlaan naar de Willem de Zwijgerlaan. Ga linksaf.
Aan de rechterkant ligt verzorgingstehuis De Meerpaal.

7 De Meerpaal
Willem de Zwijgerlaan 2

Toepasselijk voor de naam van het verzorgingstehuis staan hier drie meerpalen.
Is dit aan te merken als kunst of is het een ornament?
Wat is “kunst” eigenlijk!?

Loop verder naar de St. Jozefmavo aan de Willem de Zwijgerlaan 240.

8 St. Jozefmavo
1977
Leen Droppert

Willem de Zwijgerlaan – Anna Paulownalaan

Aan de kant van de Willem de Zwijgerlaan is aan de gevel deze muurschildering te vinden. Het is een onderdeel van meerdere muurschilderingen. Aan de kant van de Anna Paulownalaan en de Holysingel vindt men muurschilderingen van een hand, een oog en een oor. Ook het terrein om de school heen is van de hand van Leen Droppert. Wat de muurschildering aan de Willem de Zwijgerlaan voorstelt heb ik niet kunnen achterhalen.

Steek de Holysingel over naar de Frederik Hendriklaan.
Achter de flats van de Holysingel vinden we daar het volgende kunstwerk.

9 Vogelvlucht
1968
Jan de Winter

Frederik Hendriklaan

De koperplastiek van 2.20 x 1.50 m staat op een betonnen sokkel van 1.75m.
Het is in 1969 geplaatst.

Steek de Holysingel weer over en loop Anna Paulownalaan en de Vaart naar het hospice aan de Pr. Margrietlaan.

10 Aurora
?
Leen Droppert

Pr. Margrietlaan 15, hospice De Margriet

Het beeld Aurora, de godin van de dageraad, is in 2019 geplaatst bij hospice De Margriet. Het stond al jaren bij de beeldhouwer in de tuin. Leen Droppert had al langer het idee om het als schenking op te nemen in zijn nalatenschap, maar besloot het bij leven te schenken. Wat vind je van de combinatie van hospice met een beeld dat de dageraad symboliseert?

Loop terug naar de Holysingel ter hoogte van de tramhalte. Aan de overkant staat het volgende kunstwerk.

11 Mozaïek
2005
Teo Hoek

Holysingel tegenover de tramhalte.

Dit is een gelijkrichtstation van de RET.

De kopgevel aan de kant van de Holysingel bestaat uit een mozaïek, uitgevoerd in
geglazuurde baksteen.

Het is gemaakt in opdracht van de RET.

Steek de Holysingel over en loop langs het gelijkrichtstation naar Louise de Colignylaan 445.

12 Muurschildering/reliëf
1975
Betty Linders

Louise de Colignylaan 445

Naast de ingang van de oude school bevindt zich een abstracte voorstelling. Het is een combinatie van muurschildering en keramisch reliëf.

Kijk ook eens naar achteren. Langs het trappenhuis van de flat is van boven naar beneden grote platen aangebracht. Dat is ook gedaan met de andere flats van de woningbouwcorporatie die hier staan.

Ook hier de vraag: is dit kunst?

Loop hier vandaan via de Louise de Colignylaan naar de tramhalte bij De Loper.

13 Een gevallen ster voor Vlaardingen
1992
Dicky Brand

De Loper voor Albert Heijn

Het beeld is gemaakt in opdracht van de gemeente Vlaardingen.

Het bestaat uit twee delen: een naar de zon kerende koperen ster die bevat is in een bouw gelakt metalen omhulsel van 3 m doorsnee en een sokkel van 40 cm in fijn geschuurd granito waarin een ring van koper is gelegd. Deze omsluit als het ware de ster.

Ik heb niet kunnen achterhalen waarom de kunstenaar het kunstwerk deze titel heeft gegeven. We mogen het dus zelf invullen.

Loop De Loper af richting Frederik Hendriklaan. Halverwege De Loper staat het volgende beeld.

14 Krachtmeting
1974
Jits Bakker

De Loper

In het verleden stond dit bronzen beeld van 75 cm hoog op een 30 cm hoog bakstenen plateau. Sinds de herinrichting van De Loper staat het in een plantenbak op een betonnen plaat.

Loop naar de vijver in de bocht van de Frederik Hendriklaan.

15 Plastiek
1971
Jan de Winter

Frederik Hendriklaan

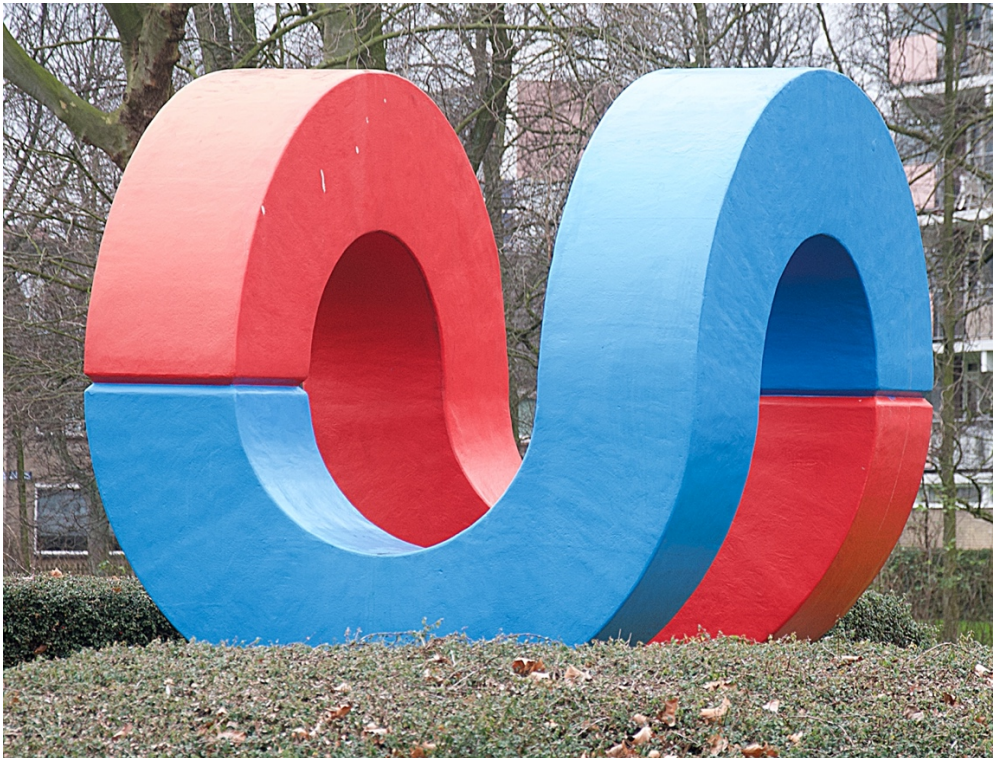

Het bolvormig metaalplastiek stelt de twee polen voor van een planeet die door hun krachtvelden elkaar in evenwicht houden.
Het beeld staat 6 m boven de waterspiegel. De bol heeft een diameter van 2 m.

Ga linksaf en loop naar de rotonde Lepelaarsingel – Reigerlaan

16 Schakel
1974
Leen Droppert

Rotonde Lepelaarsingel – Reigerlaan

Dit grote polyester object van 2,5 x 2,5 m stond oorspronkelijk op het plein van basisschool De Ark aan de Lissabonweg.
Sinds de realisatie van de rotonde staat het beeld op deze plaats.

Steek de Lepelaarsingel over en loop langs ontmoetingscentrum De Bijenkorf naar de Kraanvogellaan. Daar staat op nr. 101 bij de ingang van de school het volgende kunstwerk.

17 Lezend kind
1969
Olga Oderkerk

Kraanvogellaan 101

Het bronzen beeld is 70 cm hoog.

Loop verder naar het naastgelegen gebouw.

18 Ezeltjes
1969
Teus van den Berg – Been

Kraanvogellaan 99

Dit keramisch reliëf bevindt zich aan de oostzijde van het gebouw.
Het reliëf is uitgevoerd in bruine chamotte. Deze kleisoort is vuurvast en wordt ook gebruikt in kachels.

Loop verder de Kraanvogellaan af en sla verderop linksaf naar de Koekoekstraat.

19 Vader en kind
1962
Leen Droppert

Hoek Koekoekstraat – Buizerdstraat

Het bronzen beeld van 1,5 m hoog staat op een bakstenen sokkel van 1 m.
Het is in opdracht van de gemeente gemaakt ter ere van het 50-jarig bestaan van
woningcoöperatie Patrimonium.
Het beeld stond in eerste instantie op de hoek Burgemeester Pruissingel – Vondelstraat.
Na een reconstructie van de wegen aldaar is het in 1969 verplaatst naar de huidige plek.

Loop terug naar de Holiërhoek.

20 Bokkiespringen

Holiërhoek

Dit beeld staat tussen de winkels.

Is dit kunst of is het een speelwerktuig? Let op de houding van de bokkiespringers. We komen later nog een keer bokkiespringende kinderen tegen.

Loop naar de zebra over de Reigerlaan. Aan de rechterhand staat het volgende kunstwerk.

21 Drie miereneters

?

Teus van den Berg – Been

Meer gegevens is niet bekend over dit werk.
Let ook op de aanleg van het grasveld.

Steek bij de zebra de Reigerlaan over en loop naar de Roerdompstraat, een zijstraat van de Torenvalklaan.

22 Bokspringende jongens
1966
Lajos Ratkai

Roerdompstraat 1

Het bronzen beeld is 1.10 m hoog en is geplaatst op een 25 cm hoge sokkel.

Loop naar het buurtpark tussen de Torenvalklaan en de Tureluurstraat.

23 Speelplastiek
1970
Leen Droppert

Buutpark tussen de Torenvalkiaan en de Tureluurstraat

Leen Droppert heeft het polyester plastiek ontworpen en vervaardigd. In samenwerking met de afdeling plantsoenen ontwierp hij ook het terrein er omheen.

Loop naar de Lepelaarsingel en steek deze over. Ga naar de Stadhouderslaan.

24 Spelend kind
1969
Betty Linders

Stadhouderslaan 1

Het keramisch reliëf bevindt zich aan de noordgevel.

Loop verder naar Stadhouderslaan 3

25 Muurschildering/reliëf
1975
Betty Linders

Stadhouderslaan 3

De abstracte voorstelling is een combinatie van een muurschildering en een keramisch reliëf.

Met dit kunstwerk zijn we aan het einde gekomen van de route. Via de Dillenburgsingel komt men weer bij het startpunt: De geveugelde aan de Holysingel.

Kunstenaars
Bronnen: Wikipedia

Leen Droppert
Vlaardingen 1930 –
Beeldhouwer, schilder, graficus, mozaïekkunstenaar

Droppert bezocht de Amsterdamse Grafische School en in de avonduren de Kunstacademie in Rotterdam.

Vanaf het begin van de vijftigerjaren is Droppert werkzaam als beeldend kunstenaar en ruimtelijk vormgever.

Zijn werk is door heel Vlaardingen te vinden. Onder andere het Geuzenmonument is van zijn hand.

Jan de Winter
Vlaardingen 1939 –
Beeldhouwer, glasschilder, tekenaar

De Winter volgde tot 1962 de avondopleiding aan de [Academie van Beeldende Kunsten en Technische Wetenschappen](#) in [Rotterdam](#). Overdag was hij werkzaam als glazenier bij een bedrijf in [Schiedam](#), waar hij naar eigen zeggen meer leerde dan aan de academie.

De Winter is bekend geworden door zijn schilderkunst en [glas-in-loodvensters](#) en als [abstract](#) beeldhouwer. De kunstenaar woont en werkt in Vlaardingen.

Teo Hoek
Over Teo Hoek heb ik niets kunnen vinden.

Betty Linders
1943 te Schiedam –
Keramist

Werkzaam in Vlaardingen

Dicky Brand
Utrecht 1955 –
Beeldhouwer, tekenaar, fotograaf

Brand werd opgeleid aan de Rotterdams Academie voor Beeldende Kunsten.

Jits Bakker

Willem Frederik (Jits) Bakker

Renkum 1937 – Wageningen 2014

Beeldhouwer, schilder, aquarellist, tekenaar, glaskunstenaar, zilversmid, keramist, graficus

In 1959 studeerde hij af aan de Grafische School in Utrecht.

Sinds 1999 bevindt zich op landgoed Beerschoten in De Bilt een permanente tentoonstelling van 30 beelden van Jits Bakker. Dit is dagelijks vrij toegankelijk.

Olga Oldekerk

1924 – 1987

Over haar heb ik, behalve geboorte- en overlijdensjaar, niets kunnen vinden.

Teus van den Berg-Been

Brielle 1926 -

Beeldhouwer

In 1950 studeerde zij af aan de Rotterdamse academie.

Lajos Ratkai

Túrkeve Hongarije 1931 -

Beeldhouwer, medailleur

Studeerde beeldhouwkunst in Boedapest. Leeft sinds 1956 in Nederland.

Bronnen:

- Buitengewoon-gewoon-buiten
- Wikipedia
- www.geschiedenisvanvlaarding.nl

Gerrit van Duijn (fotografie)

Els Groenewoud

Vlaarding, januari 2021